

CODI 28515 INTRODUCCIÓ ALS GÈNERES LITERARIS LLATINS

Prof. Maria PAREDES

Objectius

Aquesta assignatura es concep com a propedèutica per a la història de la literatura llatina. Per tant, no té com a objectiu tractar la totalitat dels temes que hi fan referència (autors, obres i gèneres literaris en un marc físic i cronològic determinat), sinó més aviat que l'estudiant de primer curs de Filologia Clàssica (o, naturalment, d'altres possibles especialitats, però interessat en la Literatura escrita en llengua llatina) quan acabi el semestre, tingui una informació mínima, però essencial sobre:

- El marc físic, històric, cronològic i cultural en què es desenvolupa la literatura llatina.
- Les eines bibliogràfiques (manuals, estudis monogràfics, enciclopèdies, col·leccions de textos, eines informàtiques) que ens poden ajudar en aquest estudi (aquesta informació es completarà amb la que s'ofereixi des de les sessions de tutoria integrada de l'assignatura "Introducció a la Filologia Clàssica").
- Els gèneres literaris més importants que dominen la literatura llatina, des de les seves primeres manifestacions fins, com a mínim, el segle II dC.

Continguts

Tenint en compte els objectius que cal assolir, el temari de l'assignatura serà el següent:

BLOC I : El context històric de la civilització romana.

- 1.1.Els inicis mítics.
- 1.2.El període monàrquic.
- 1.3.El període republicà.
- 1.4.El principat.
- 1.5.El dominat.

BLOC II : Els principals gèneres literaris antics

- 2.1. Panoràmica dels gèneres.
- 2.2. Comèdia. (lectures obligatòries: La comèdia del fantasma de Plaute i L'Eunuc, de Terenci).
- 2.3. Poesia èpica (lectura obligatòria: L'Eneida, de Virgili).
- 2.4. Oratòria (lectura obligatòria: Catilinàries, de Ciceró).
- 2.5. Poesia lírica (lectura obligatòria: Selecció de poemes de Catul i Horaci).
- 2.6. Poesia elegíaca (lectura obligatòria: Amors d'Ovidi).

2.7. Novel·la (lectura obligatòria El Conte de Psique i Cupido, d'Apuleu).

2.8. Tragèdia (lectura obligatòria: Fedra, de Sèneca)

Avaluació

Hi haurà dues proves: la primera es farà al mes de desembre i la segona coincidirà amb la data establerta per la Facultat. La primera prova tindrà un caràcter parcial, és a dir, si l'estudiant la supera, allibera matèria. La primera tindrà el valor d'un 30% de la qualificació final; la segona prova valdrà un 50%. El 20% restant s'obtindrà en funció de: a) l'assistència i la participació a classe; b) la participació en les sessions de tutoria; c) la presentació d'un treball, el tema del qual caldrà concretar individualment.

Les sessions de tutoria integrada es faran en un aula de la segona planta de la Biblioteca d'Humanitats; quan l'estudiant s'hagi familiaritzat amb els principals instruments bibliogràfics, se li assignarà el treball esmentat, que haurà de preparar amb el guiatge de la professora.

Bibliografia

BLOC I

Bàsica:

"Roma" a Howatson, M.C., Diccionario de la literatura clásica, Madrid 1991.

Complementària:

Le Bohec, Y., Textes et documents, PUF, París 1997.

Le Glay et al., Histoire romaine, PUF, París 1991.

Instrumental:

Calci, C., Il libro di Roma archeologica, Roma 2000.

Grimal, P., Diccionario de mitología griega y romana, Barcelona 1981.

Grimal, P., La civilización romana. Vida, costumbres, leyes, artes, Madrid 1999.

Hacquard, G. et al., Guía de la Roma antigua, Madrid 2000.

Enciclopedia dell'antichità classica, Roma 2000.

BLOC II

Bàsica:

Introducció de les obres de lectura obligada.

Codoñer, C. (ed.), Géneros Literarios Latinos, Salamanca 1997.

Codoñer, C. (ed.), Historia de la literatura latina, Madrid 1997.

Gómez Pallarès, J., Studiosa Roma. Los géneros literarios en la cultura romana.

Notas para su explicación, de Apio Claudio a Isidoro, SPUAB, Bellaterra 2003.

Complementària:

Fernández Corte, J.C. - Moreno Hernández, A., Antología de la literatura latina (ss. III aC. - IdC.), Madrid 1996.

Martin, R. - Gaillard, J., Les genres littéraires à Rome, París 1990.

Von Albrecht, M., *Historia de la literatura romana*, 2 vols., Barcelona 1997.
Instrumental:
Howatson, M.C., *Diccionario de la literatura clásica*, Madrid 1991.

TRADUCCIONS (de les obres de lectura obligatòria):

En català:

Apuleu, *Psique i Cupido*, trad. de B. Matas, La Magrana, Barcelona 1999.
Ciceró, *Les Catilinàries*, trad. de J. Carbonell, La Magrana, Barcelona 1997.
Col·lecció L'Esparver Clàssic.
Ovidi, *Amors*, trad. de J. Parramon . Quaderns Crema, Barcelona 2000.
Plaute, *El vodevil del fantasma (Mostellaria)*, trad. de J. Carbonell, La Magrana, Barcelona 1999. Col·lecció l'Esparver Clàssic.
Sèneca, *Fedra*, trad. de F. Carbajo, La Magrana, Barcelona, 2002. Col·lecció L'Esparver Clàssic.
Terenci, *L'Eunuc*, trad. de G. Puigvert, La Magrana, Barcelona 1994. Col·lecció L'Esparver Clàssic.
Virgili, *L'Eneida*, text revisat i trad. de Miquel Dolç, Fundació Bernat Metge, Barcelona 1972-75.
Virgili, *L'Eneida*, trad. de J. Bellés, Columna, Barcelona 1999.

En castellà:

Cicerón, *Catilinarias*, trad. de F. Campos, Gredos, Madrid 1973.
Ovidio, *Amores. Arte de amar*, trad. de J.A. González Iglesias, Madrid, Cátedra 1993.
Plauto, *Comedias*, vol.II., trad. de M. González-Haba, Gredos, Madrid 1992.
Séneca, *Tragedias*, trad. de J. Luque Moreno, Gredos, Madrid 1979.
Terencio, *El Eunuco*, trad. de A. Pociña y A. López, Bosch, Madrid 1977.
Virgilio, *Eneida*, trad. de V. Cristóbal, Gredos, Madrid 1992.

BIBLIOGRAFIA ad libitum

Anglada, M. A., *Retalls de la vida a Grècia i Roma*, Empúries, Barcelona 1997. [prosa poètica].
Balló, J. - Pérez, X., *La llavor immortal. Els arguments universals del cinema*, Empúries. [Assaig]
Brecht, B., *Els afers dels senyor Juli Cèsar*, Ed. 62, Barcelona, 1995. [Novel·la històrica]
De Romilly, J., *El tresor dels sabers oblidats*, Ed. 62, Barcelona, 1999. [Assaig]
Eco, U., *El nom de la rosa*, Barcelona 1988. [Novel·la històrica]
Eliot, T. S., "Virgili i el món cristià", en ID. *Sobre poetes i poesia*, Columna, Barcelona, 1999, pp. 141-153. [Assaig]
Espriu, S., *Les roques i el mar, el blau*, Edicions del Mall, Barcelona, 1984. [Prosa poètica]
Grimal, P., *Memorias de Agripina*, Edhasa, Barcelona, 1992. [Novel·la històrica]

Malouf, D., Una vida imaginaria, Muchnik, Barcelona, 2000. [Novel·la històrica]
Mann, TH., La mort a Venècia, Proa, Barcelona, 1999. [Novel·la]
Shakespeare, W., Coriolà. Juli Cèsar. Marc Antoni i Cleòpatra. [Teatre]
Wilder, TH., Els Idus [sic] de març, Ed. 62, Barcelona, 1999. [Novel·la històrica]
Yourcenar, M., Memòries d'Adrià, Laia, Barcelona, 1974. [Novel·la històrica]